

Д-р екон. наук Семенча І. Є., Аніщенко Д. Д.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

**ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ ВИТРАТ
ТОРГОВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА**

Відомо, що для ведення господарської діяльності у ринковому середовищі необхідною умовою є забезпечення обігу товарів. І на торгівлю покладено в цьому аспекті головне завдання суспільного виробництва – визначення та акумулювання потреб населення, що, на думку [1], забезпечує безперервний зв'язок між виробництвом та споживачами, одночасно з цим підтримуючи баланс між попитом та пропозицією, між зацікавленістю виробників та закриттям базових потреб споживання.

Можна стверджувати, що останнім часом класичні теорії та підходи відходять на другий план, але при цьому актуалізуються вузькоспеціалізовані напрями розв'язання фінансово-економічних завдань, що постають перед торговельними підприємствами. Особливо це стосується витрат, адже стан витрат є сигналом для керівників торговельного підприємства про рівень загроз.

З фінансової точки зору витрати треба розглядати, як відомо, у вигляді грошової форми витрачених ресурсів за певний період часу, які застосовані для поточного функціонування підприємства. Згідно з П(С)БО 16 «Витрати» [2] причинами зменшення власного капіталу можуть бути, наприклад, зростання кредиторської заборгованості підприємства чи зменшення обсягів активів за рахунок їх вибуття. Але конкретні витрати з'являються з перших хвилин створення підприємства, їх структура може бути дуже різною в залежності від конкретного виду діяльності торговельного підприємства та обсягів торговельних операцій.

Приблизну структуру витрат типового торговельного підприємства показано на рис. 1.

Економічні елементи витрат, на які розподіляються витрати торговельної організації та які не є складовою собівартості реалізованих товарів, на думку авторів робіт [3; 4], є сукупністю конкретних видів економічно-однорідних витрат.

Том 4. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ

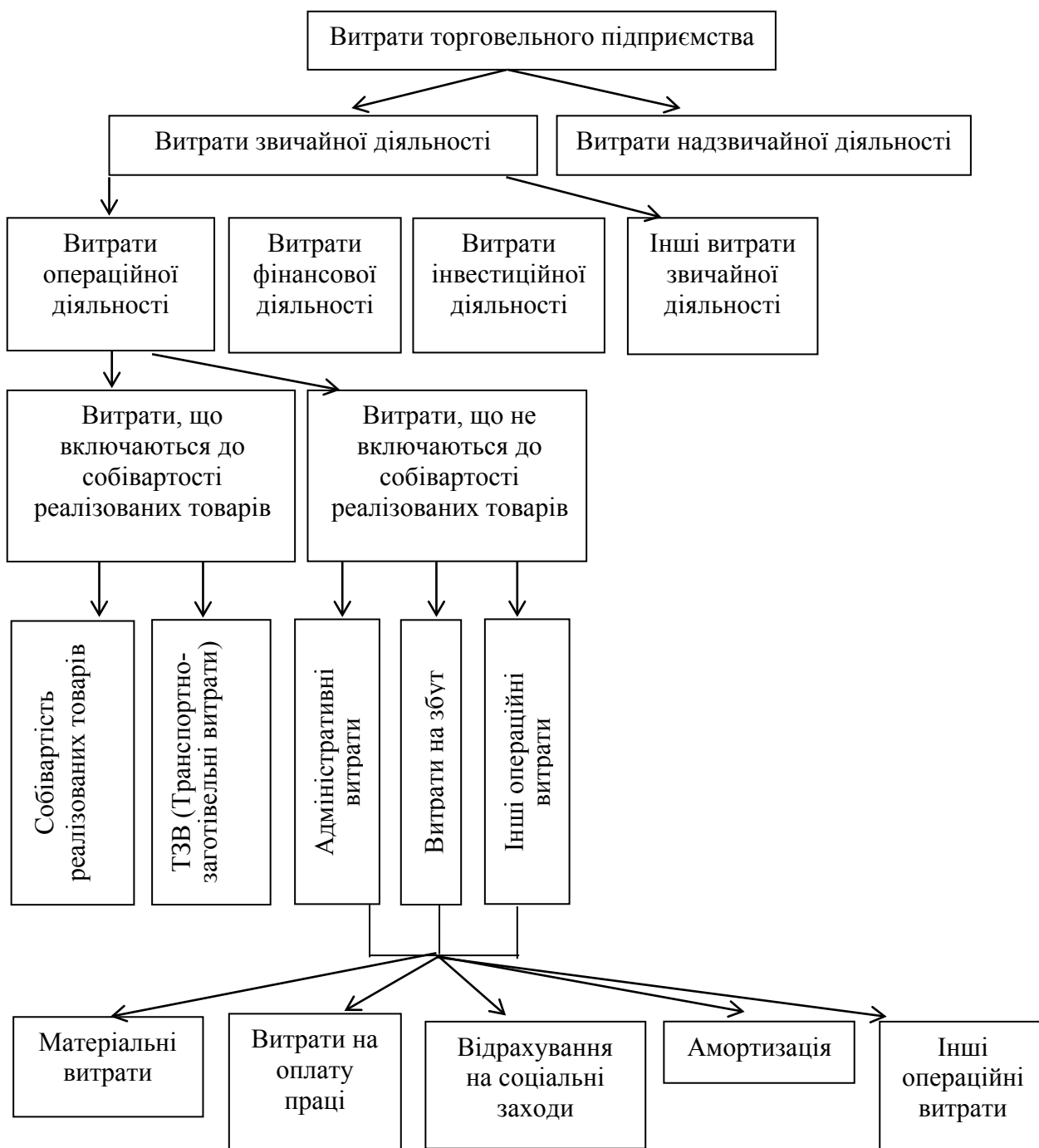

Рис.1. Загальна структура витрат торговельного підприємства (складено за [3; 4])

Найбільшою часткою серед поточних витрат (або витрати обігу) підприємства торгівлі є операційні витрати, які не належать до складу собівартості товарів, що реалізуються. При цьому найважливішим якісним показником, що визначає ефективність діяльності торговельного підприємства, а також суттєво впливає на його характеристики товарообороту, є обігові витрати.

Номенклатура статей витрат обігу торговельного підприємства, наведена на рис. 2.

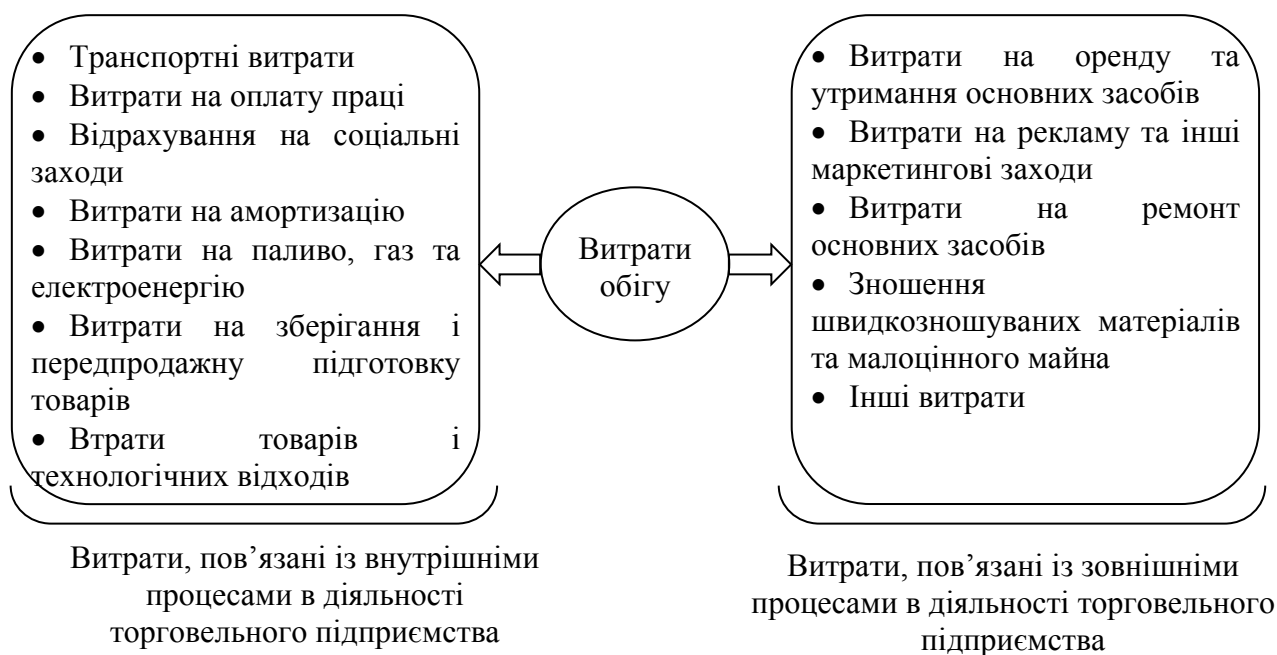

Рис.2. Статті витрат обігу торговельного підприємства (складено за [5])

Отже, наведена класифікація витрат торговельних підприємств може бути використана з метою систематизації наявних підходів, спрямованих на підвищення ефективності аналізу та оптимізації витрат діючих торговельних підприємств.

Список використаних джерел:

1. Кавун О.О. Диверсифікація діяльності підприємницьких мереж у торгівлі: сутність, форми, мотиви та ризики здійснення. *Проблеми економіки*. 2014. № 2. С. 243-247. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pekon_2014_2_35/
2. Мілаш І.В., Красноусов А.В. Стратегічне управління витратами підприємств роздрібної торгівлі: монографія. Харків, 2015. 286 с.
3. Мошек, Г.В., Ціпуринда В. Г. Структуризація комерційної діяльності торговельного підприємства. *Вісник КНТЕУ*. 2011. № 5. С. 5-13.
4. Скрипник Н.В. Концептуальні засади методики обліку витрат обігу на підприємствах торгівлі. *Економіка та суспільство*. 2016. № 3. С. 549-554. URL: https://economyandsoociety.in.ua/journals/3_ukr/94.pdf
5. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: наказ Міністерства фінансів України від 31 грудня 1999 р. № 318. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text>.